

**T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI**

Ortaöğretim Genel Müdürlüğü

COĞRAFYA 11

**YAZILIYA HAZIRLANIYORUM
2.DÖNEM 1.YAZILI**

Soru 1

Verilen ifadelerin sol tarafındaki alana, doğru olanlarına (D) yanlış olanlarına (Y) yazınız.

• Türkiye’de Cumhuriyet’in ilk yıllarından bugüne kadar kırsal nüfus oranı sürekli azalmıştır.

• Türkiye’de Cumhuriyet’in ilk yıllarında kırsal nüfus oranı kentsel nüfus oranından daha azdır.

• Türkiye’de tarım sektörünün GSMH içindeki oranı tarımsal üretimin gerilemesinden değil sanayi ve hizmetler sektöründeki gelişmeden dolayı her yıl azalmıştır.

• Türkiye’de tarımsal üretim miktarı sürekli artarken, tarımın ülke ekonomisindeki payı giderek azalmıştır.

• Gelişmişlik düzeyleri ne olursa olsun ülke ekonomilerinde tarımda çalışanların oranı her zaman daha fazladır.

Soru 2 Aşağıda verilen ifadelerin ait oldukları kavramları yazınız.

Yer kabuğunun derinliklerinde bulunan ve ekonomik değer taşıyan mineraller

Maden yatağında bulunan ve henüz işlenmemiş toplam maden miktarı

Maden yatağından çıkarılan taş ve toprakla karışık maden miktarı

Maden yatağından çıkarılan mineral maddenin taş ve topraktan ayrıldıktan sonra elde edilen net maden miktarı

Soru 3 Türkiye'nin yer altı kaynaklarının çeşitliliği bakımından zengin bir ülke olmasını açıklayınız.

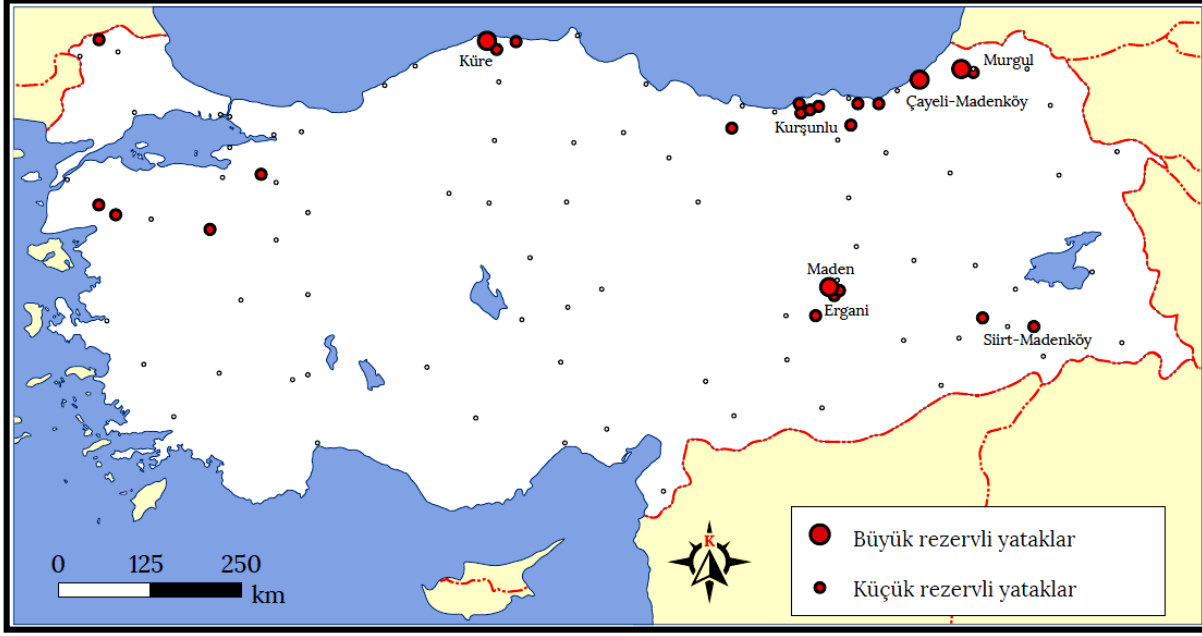
Soru 4 Haritadan yararlanarak Türkiye'deki bor mineralleri hakkında bilgiler yazınız.

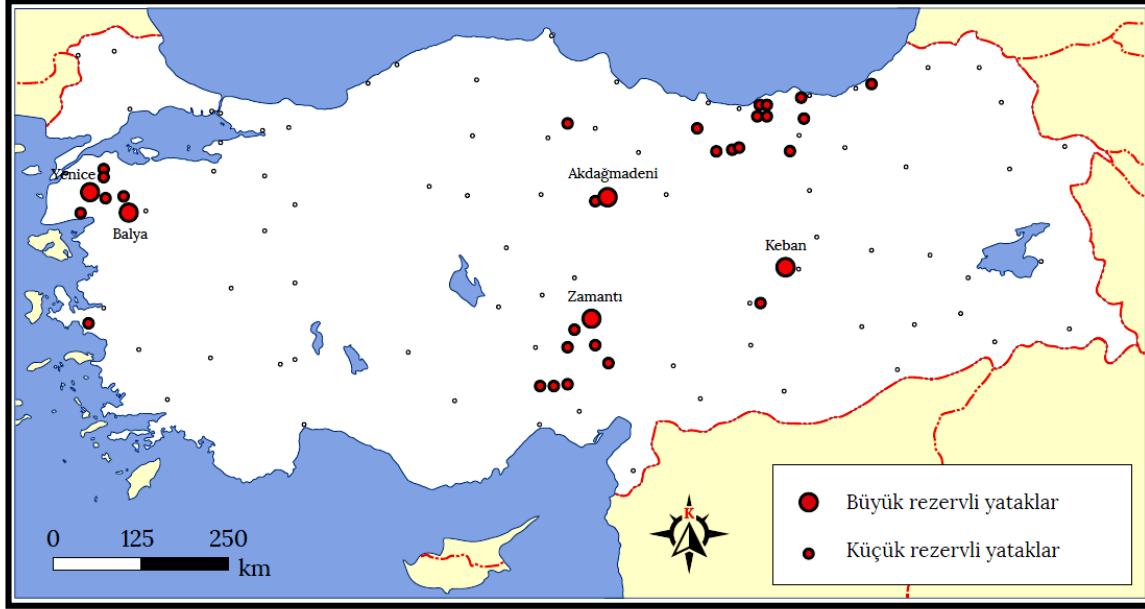
Soru 5 Haritadan yararlanarak Türkiye'deki demir madeni hakkında bilgiler yazınız.

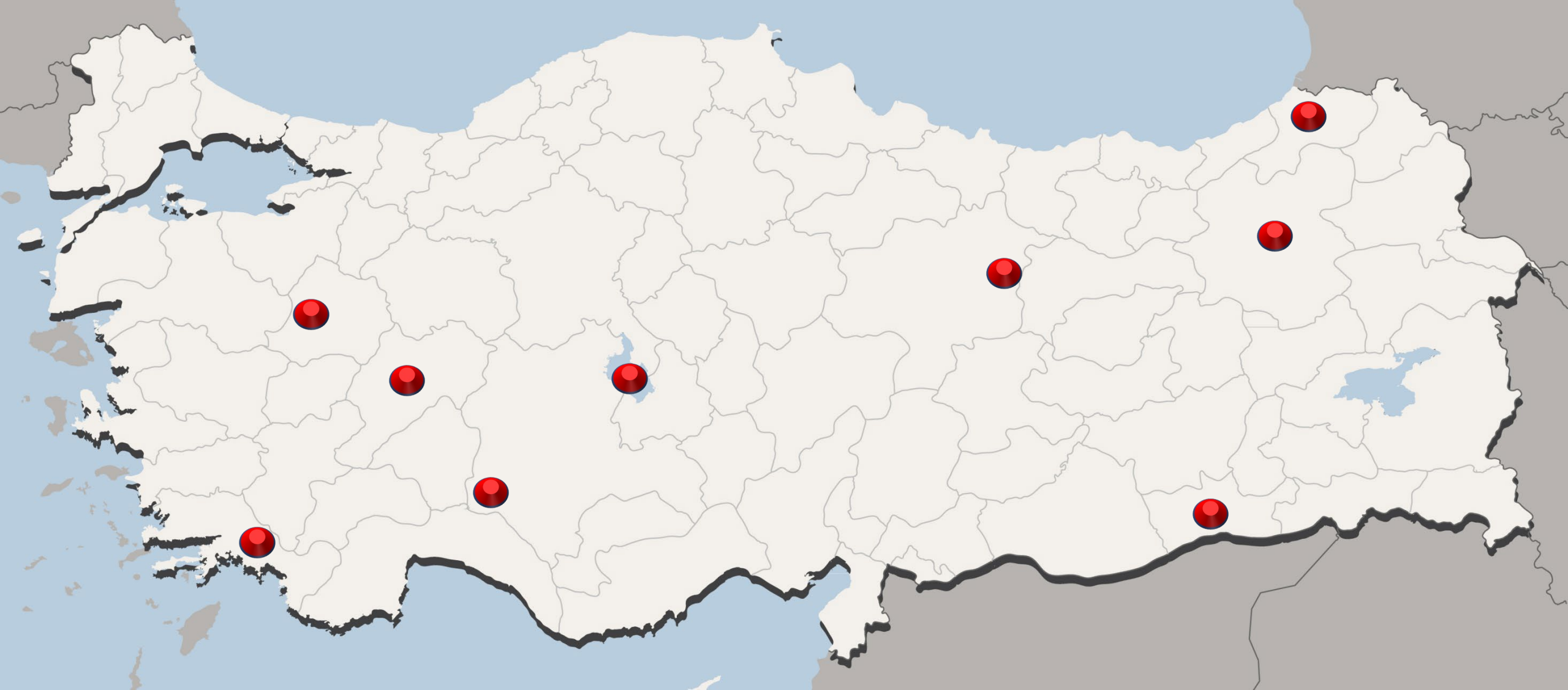
Soru 6 Aşağıda çıkarıldığı alanların dağılımının verildiği madenleri açıklayınız.

Soru 7 Aşağıda çıkarıldığı alanların dağılımının verildiği madenleri açıklayınız.

Soru 8 Haritada işaretlenen alanlarda çıkarılan madenleri yazınız.

Soru 9 Kullanım alanı ve çıkarıldığı yerlerin verildiği madenleri tabloya yazınız.

MADEN	KULLANIM ALANI	ÇIKARILDIĞI YER
	Demir-çelik sanayisinde çeliği sertleştirerek sert ve dayanıklı sanayi çeliği üretimi ile kimya sanayisi	Tavas (Denizli) , Adana, Burdur, Balıkesir, Kastamonu ve Sivas
	Sondaj sektöründe , boya yapımı, cam sanayisi, lastik sanayisi, seramik sanayisinde seramik cilası, X ışınlarını zararsız hâle getirme özelliğinden dolayı röntgen çekimleri	Alanya ve Gazipaşa (Antalya), Elbistan (Kahramanmaraş), Çanakkale, Eskişehir, Giresun ve Muş
	Gübre , yem, gıda, deterjan, alaşım metalürjisi, kâğıt, kibrit, harp ve kimya sanayi	Mazıdağı (Mardin) , Adıyaman, Bingöl, Şanlıurfa, Bitlis
	İnsan gıdası, hayvan beslenmesi, dericilik, konservecilik, kimya sanayisi ve buzlanmaya karşı kara yollarının tuzlanması	%28'i Çamaltı (İzmir). %64'ü Tuz Gölü , Seyfe Gölü ve Palas Gölü'nden. Kaya tuzu: Çankırı, Gülşehir (Nevşehir), Yerköy (Yozgat) ve Tuzluca'da (Iğdır)

Soru 10 Kullanım alanı ve çıkarıldığı yerlerin verildiği madenleri tabloya yazınız.

MADEN	KULLANIM ALANI	ÇIKARILDIĞI YER
	Hafif ve parlak yüzeyli olup süs eşyası, takı ve pipo gibi eşya yapımı	Eskişehir
	Küçük süs eşyaları ve tespih yapımı	Erzurum
	İnşaat sektörü, süs, hediyelik eşya, mutfak eşyası yapımı, dekorasyon	Balıkesir, Bilecik, Çanakkale, Bursa, Muğla, Denizli, Afyonkarahisar , Kırşehir, Elâzığ ve Diyarbakır
	Cam, seramik, kaynak elektrotları, boya ve plastik sanayisi	Aydın, Manisa, Kırşehir, Yozgat, Artvin Ardahan
	Dişçilik, altın ve gümüş üretimi, ayna, termometre ,	Ödemiş, Karaburun (İzmir), Sarayönü (Konya), Niğde
	Aşındırıcı	Muğla, Aydın, İzmir

Soru 11 Karışık olarak verilen kelimeleri aşağıdaki ifadelerde boş bırakılan yerlere doğru olarak yazınız.

Ereğli

Kırklareli

Adıyaman

linyit

yenilenebilir

nükleer

Linyit haricindeki fosil yakıtlar bakımından zengin olmayan Türkiye, enerji kaynakları açısından ise potansiyeli yüksek bir ülkedir.

Türkiye'de taş kömürü yatakları, Zonguldak- Amasra Havzası'nda yer alır.

Türkiye, taş kömürüne göre daha düşük kalorili bir maden olan bakımından oldukça zengindir.

Petrol, Türkiye'de ilk kez 1940 yılında Raman Dağı'nda (Batman) çıkarılmıştır. Günümüzde başlıca petrol çıkarılan alanlar; Batman,, Siirt ve Diyarbakır'da yer almaktadır

Türkiye'de Hamitabat (.....) ve Çamurlu (Mardin) başlıca doğal gaz çıkarılan yerlerdir.

Türkiye, Akkuyu (Mersin) ve Sinop'ta santral kurmak için çalışmalara başlamıştır.

Soru 12 Karışık olarak verilen kelimeleri aşağıdaki ifadelerde boş bırakılan yerlere doğru olarak yazınız.

Biyokütle

jeotermal

Rüzgâr

hidroelektrik

maden

Güneş

Türkiye'nin yüksek ve engebeli olması,potansiyelinin yüksek olmasını sağlamıştır.

Aktif bir tektonik kuşak üzerinde bulunan ve zengin kaynaklara sahip olan Türkiye'de son yıllarda bu enerjinin kullanımına yönelik önemli yatırımlar yapılmıştır.

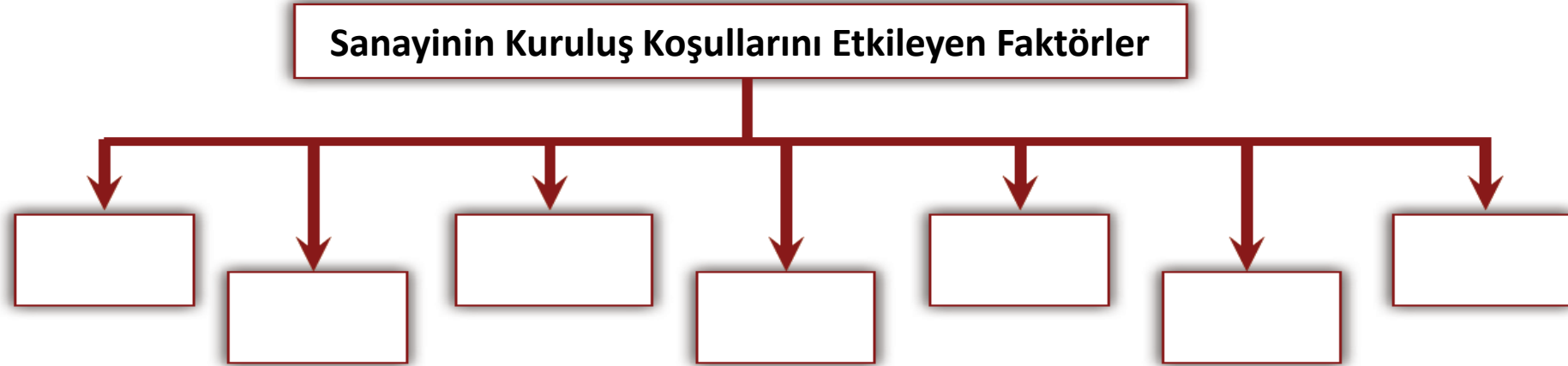
Doğadaki madenlerin çıkarılması, işlenmesi vb. süreçlerde meydana gelen kazalara kazası denir.

Türkiye'nin iç ve güney kesimlerde oldukça yaygın olanenerjisi, çevre temizliğine olan katkısından dolayı fosil yakıtlara alternatif bir enerji kaynağıdır.

..... enerjisi, bitki ve hayvan atıklarının uygun teknoloji ve yöntemler kullanılarak enerjiye dönüştürülmesi ile elde edilir.

..... türbinleri, hareket hâlindeki havanın kinetik enerjisini öncelikle mekanik enerjiye ve sonrasında elektrik enerjisine dönüştüren makinelerdir.

Soru 13 Sanayiye tanımlayarak, sanayinin kuruluş koşullarında ve dağılışında etkili olan faktörleri yazınız.

Soru 14 Türkiye sanayisine ait verilen ifadeleri sanayinin kuruluş koşullarında etkili olan faktörler ile eşleştiriniz.

Sermaye

Ham madde

Ulaşım

Pazar

Enerji

İş gücü

..... Türkiye’de sanayi tesisleri İstanbul, Bursa, İzmir gibi nüfusu fazla olan şehirlerde daha çoktur.

..... Türkiye’de genellikle tarım ürünlerini işleyen sanayi tesisleri bu ürünlerin yetiştirildiği alanlarda kurulmaktadır. Şeker fabrikalarının şeker tarımı yapılan bölgelerde kurulması bu duruma örnektir.

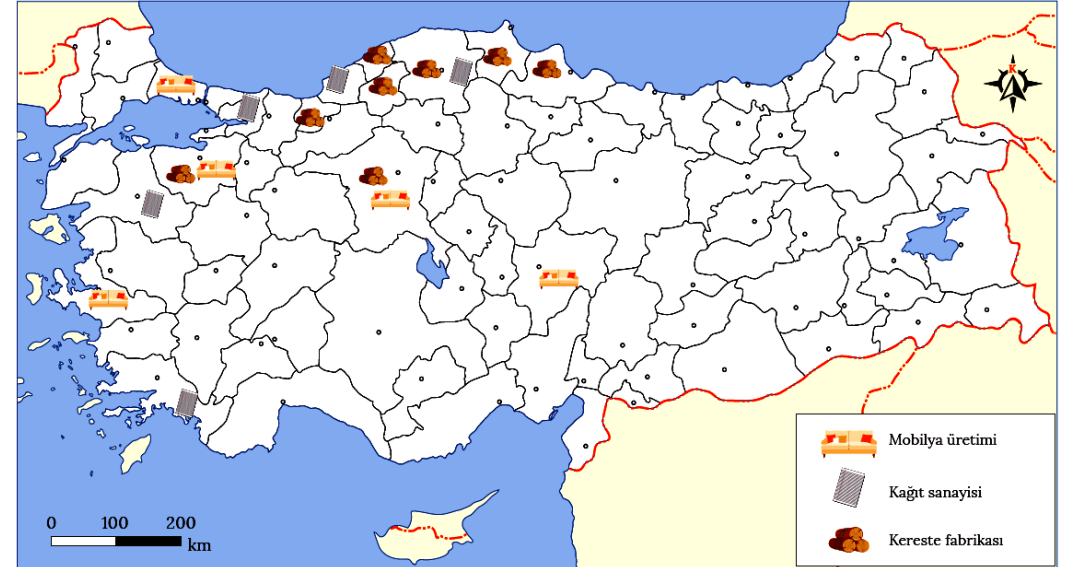
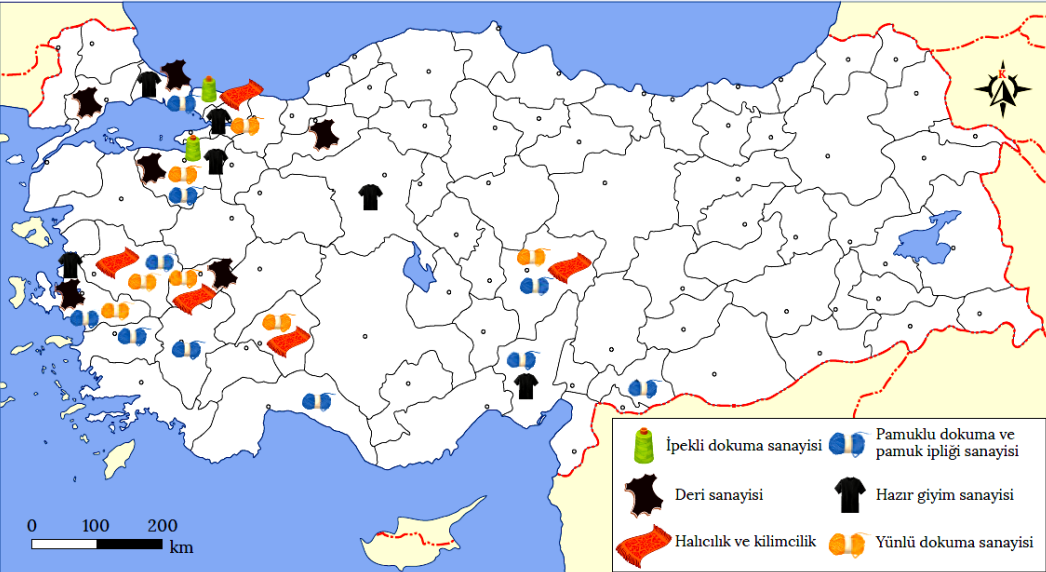
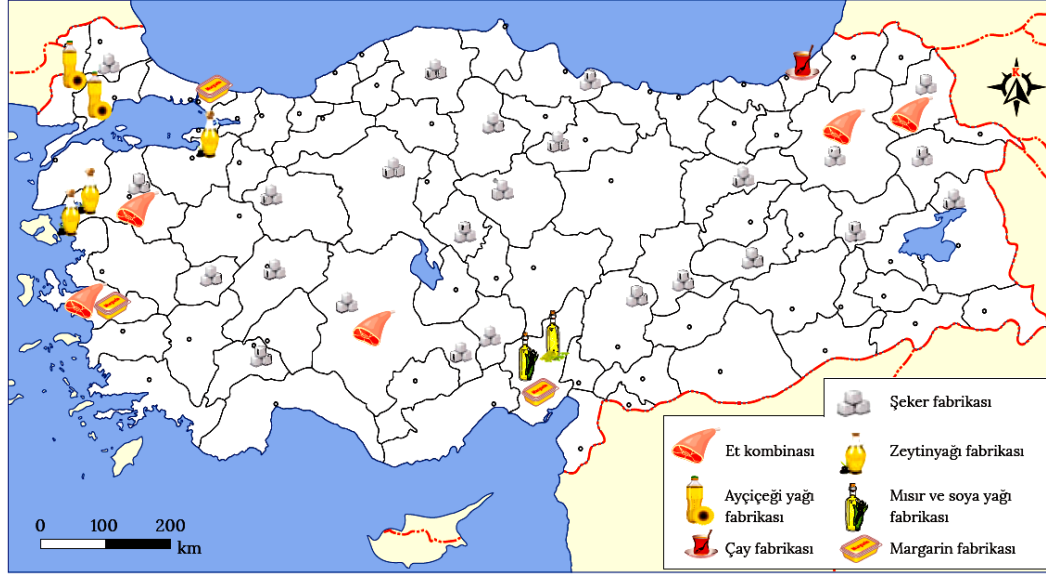
..... Batı Karadeniz’de demir çıkarılmamasına rağmen Karabük’te demir-çelik sanayi tesisi vardır.

..... Türkiye’de modern sanayi gereği çeşitli makineler kullanılmakta olup bu makinelerin programlanması, kullanılması, bakım ve onarımı için uzman kişilere ihtiyaç vardır.

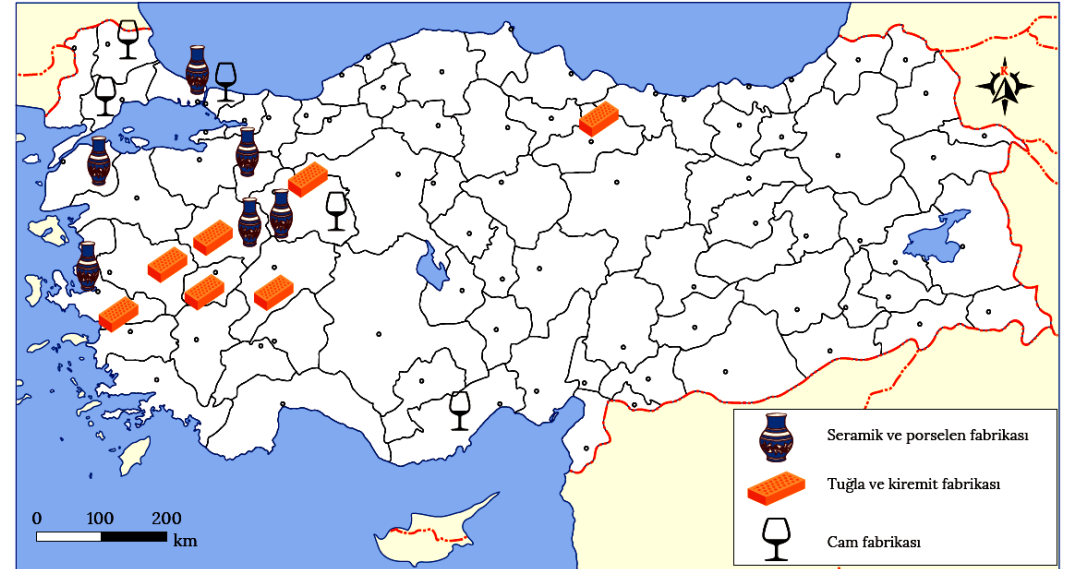
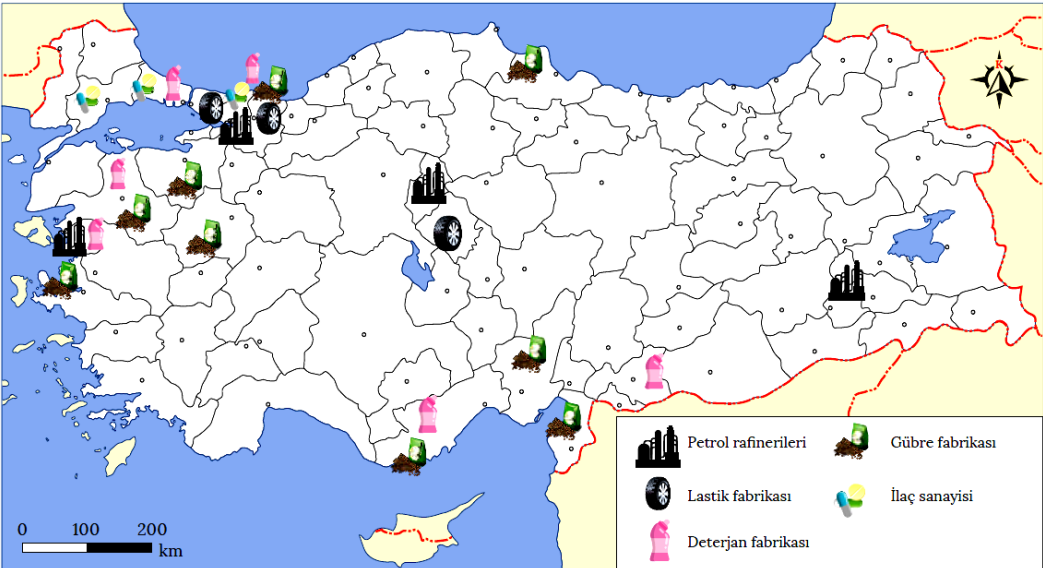
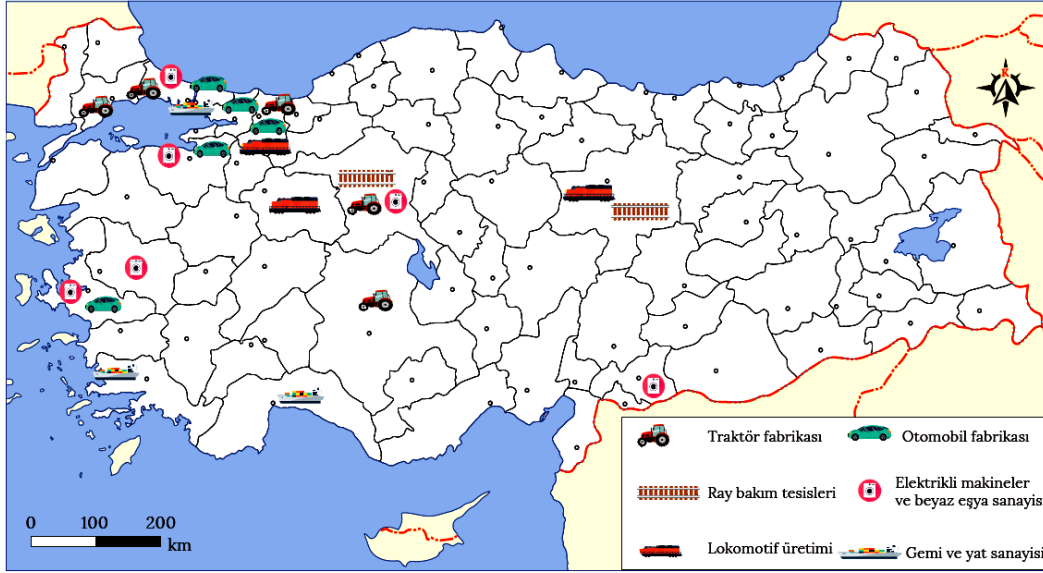
..... İzmit ve İzmir’de bulunan limanlara bağlı olarak petrol rafinerileri kurulmuştur.

..... Sanayi tesislerinin kurulması ve işletilmesinde devletin sağladığı kredi olanaklarından yararlanılmaktadır.

Soru 15 Türkiye sanayisine ait haritaların yanına bu sanayi türlerini yazınız.

Soru 16 Türkiye sanayisine ait haritaların yanına bu sanayi türlerini yazınız.

Soru 17

Verilen ifadelerin sol tarafındaki alana, doğru olanlarına (D) yanlış olanlarına (Y) yazınız.

• Jeopolitik açıdan siyasi, bölgesel ve ekonomik karmaşanın yoğun olduğu bir bölgede yer alan Türkiye'de savunma sanayii oldukça önemli bir yere sahiptir.

• Türkiye'de sanayi faaliyetleri Cumhuriyet'ten bugüne hızla artmış ve çeşitlenmiştir.

• Yer altından çıkarılan madenlerin fabrikalarda işlenerek demir, bakır gibi saf hâle getirilerek işlenmesine taş toprağa dayalı sanayi denir.

• Türkiye'nin yıllık dış satım gelirleri arasında sanayinin oranı % 10 civarındadır.

• İstihdamda sanayi sektörünün Türkiye'deki toplam iş gücü içindeki payı her yıl artış göstermektedir.

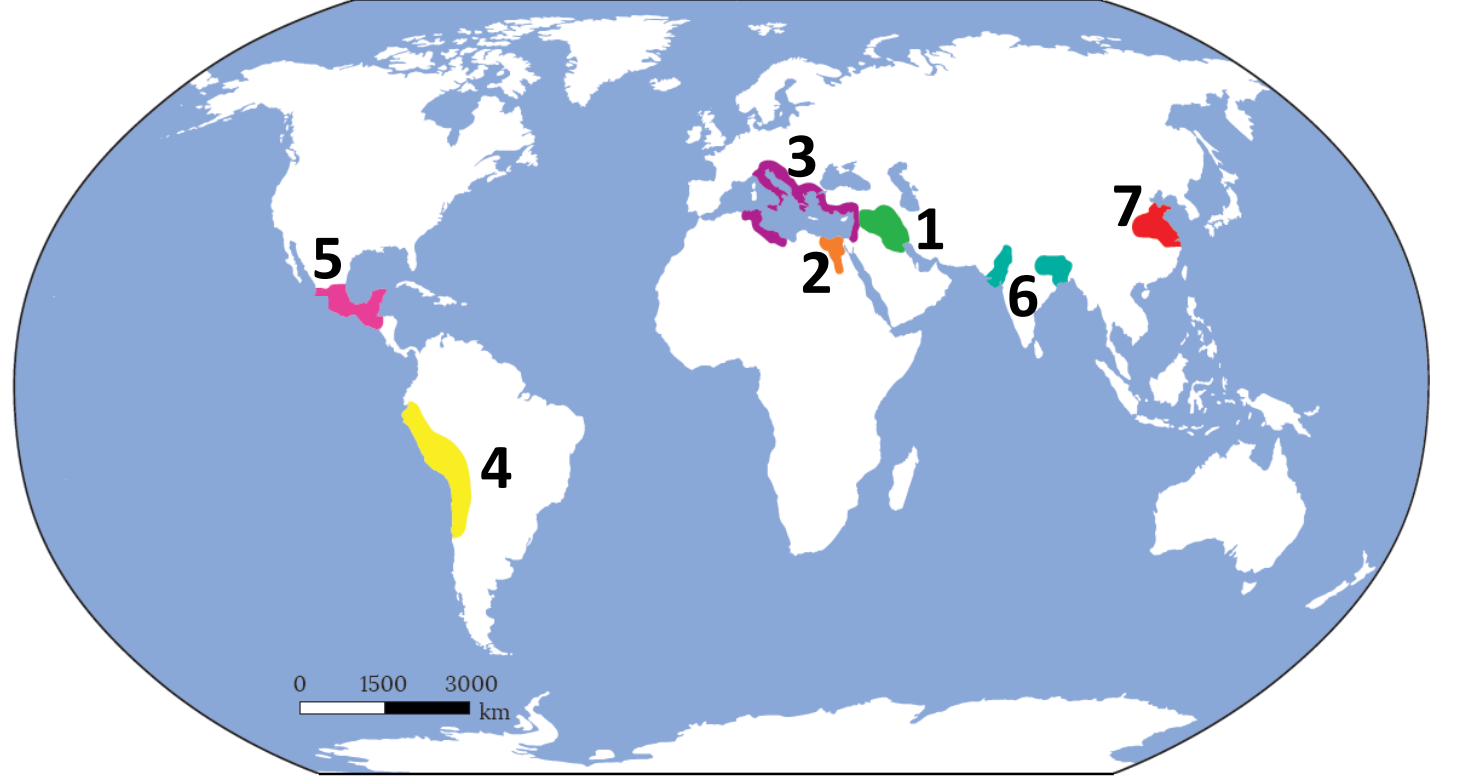
Soru 18 Karışık olarak verilen ifadeleri aşağıdaki metindeki boş yerlere doğru olarak yazınız.

..... Çağ'da küçük gruplar hâlinde avcılık ve toplayıcılıkla göçebe bir yaşam tarzına sahip olan insanlar, Çağ'da tarımla birlikte yerleşik hayata geçmiştir. Verimli tarım alanları ile kaynakları etrafında kurulan ilk yerleşmeler, zamanla büyüyerek şehir yerleşmelerine dönüşmüş ve insanlar arasındaki etkileşim daha da artmıştır. İlk medeniyetler, genel olarak kuşağın ılıman özelliklerine sahip bölgeleriyle verimli topraklar ve su kaynakları çevresinde kurulmuştur. Mısır, Mezopotamya, Hint, Çin ve medeniyetleri genelde akarsu boylarında kurularak gelişim göstermiştir. Bazı medeniyetleri ise arazinin çok engebeli olmasından dolayı denizcilikte ilerlemiştir. Yapılan faaliyetler, bu medeniyetlerin başka medeniyetlerle etkileşimini artırarak gelişmelerine olanak sağlamıştır.

Soru 19 Kuruluş yerleri numaralandırılan ilk medeniyetlerin isimlerini aşağıdaki renklerin yanına yazınız.

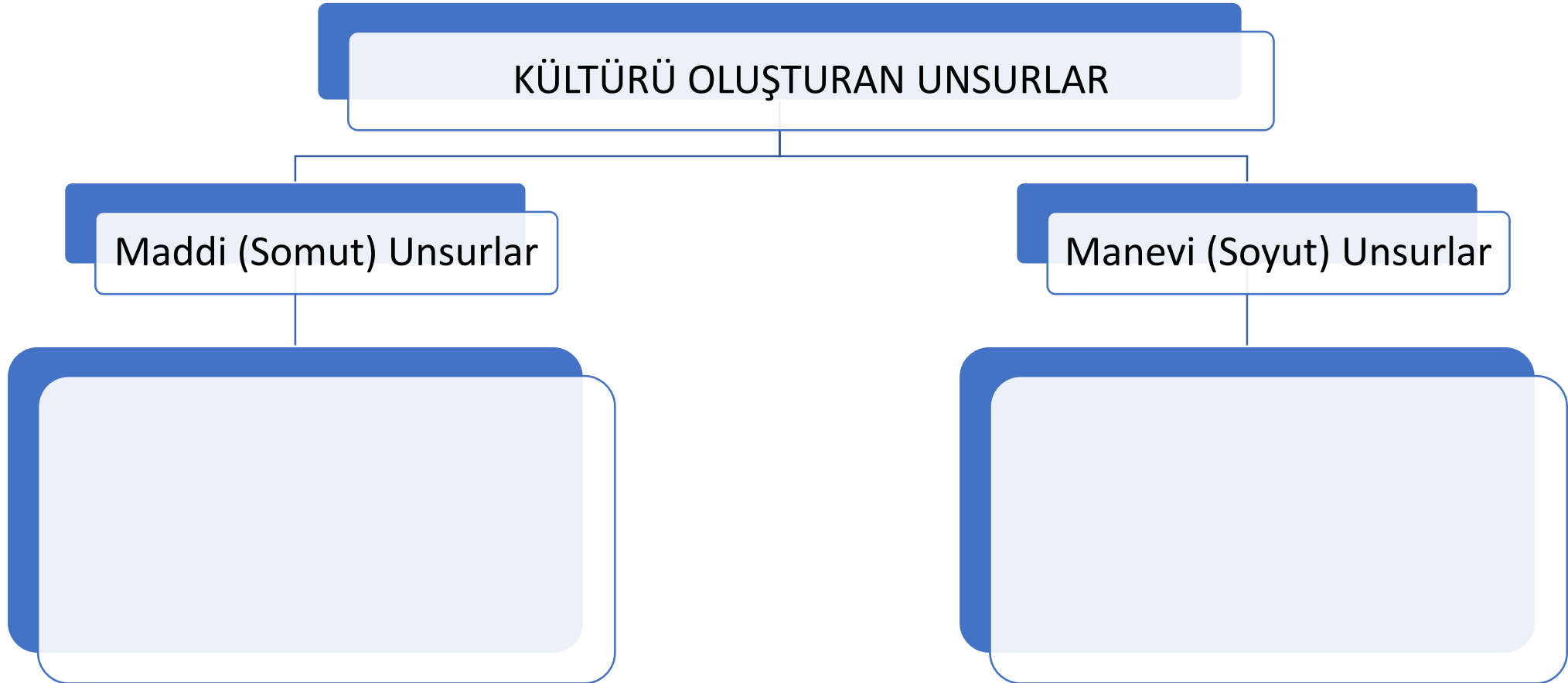
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7

Soru 20 Aşağıdaki ifadelerin yanına ait oldukları medeniyetin adını yazınız.

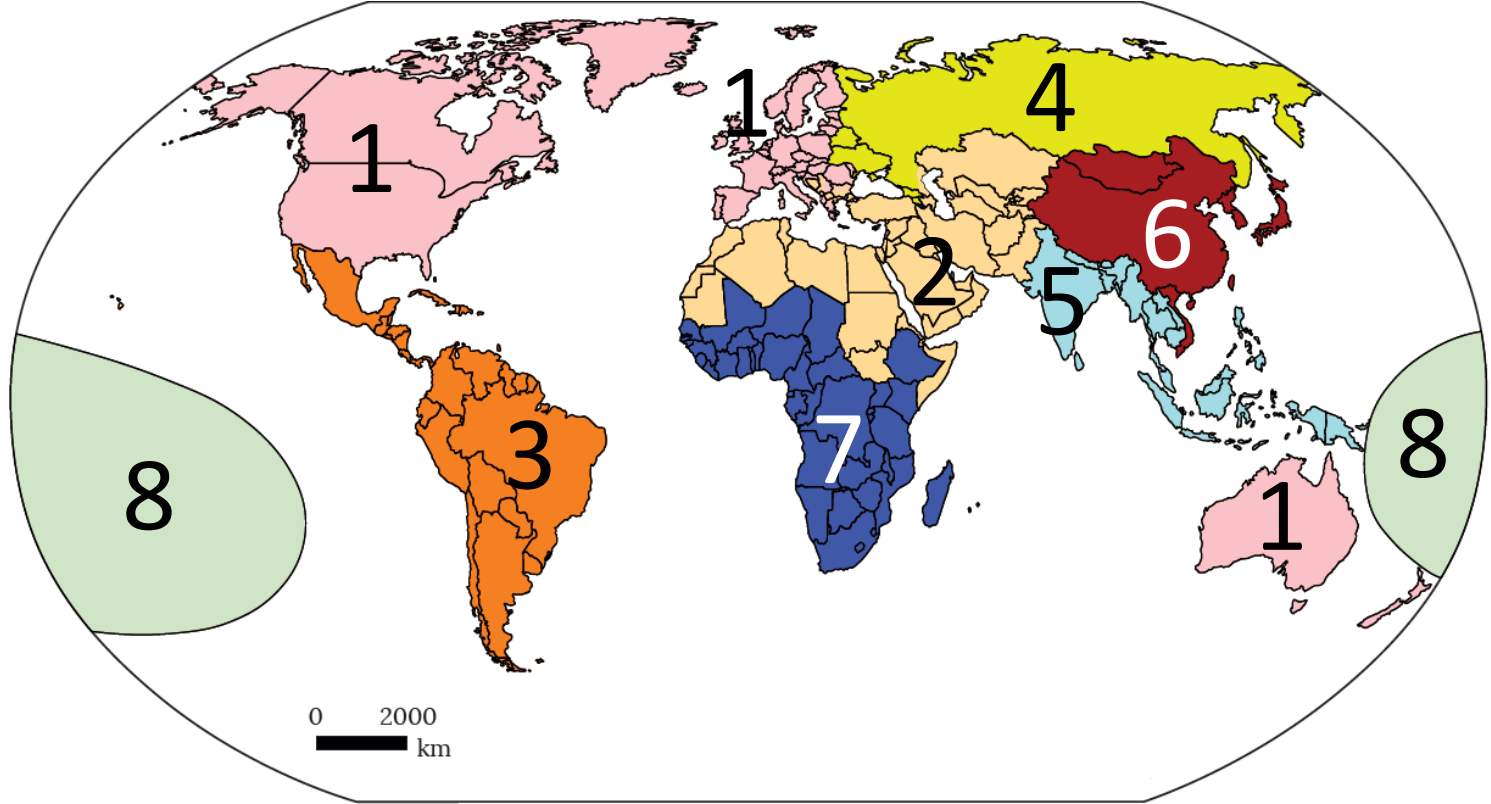
Bu uygarlıkların insanlığa bırakmış olduğu en önemli miras yazının bulunmasıdır.	
Kendilerine özgü hiyeroglif adı verilen yazıyı kullanan uygarlık tıp ve eczacılıkta da önemli gelişmeler kaydetmiştir.	
İndus ve Ganj nehirleri çevresinde kurulmuş olan bu medeniyet, tarım kültürü açısından ciddi bir potansiyele sahiptir.	
Orta Amerika'nın Yukatan Yarımadası'ndaki verimli topraklar ile su kaynakları çevresinde kurulmuştur.	
Temel geçim kaynağı tarım olan medeniyet Güneş'in hareketlerini izlemede uzmanlaşmış ve güneş saatini yapmıştır.	
Fenike, İyonya, Lidya, Yunan ve Roma gibi medeniyetler, gemi yapımı ile deniz taşımacılığında bulundukları dönemin en ileri seviyesine ulaşmışlardır.	
Medeniyet, barut, matbaa, mürekkep, pusula, kâğıt gibi insanlık tarihine yön veren birçok buluşun ortaya çıkmasında etkili olmuştur.	

Soru 21 Kültürü tanımlayarak, kültürü oluşturan unsurları yazınız.

Soru 22

Dünyadaki dağılımı gösterilen kültür alanlarının isimlerini aşağıdaki renklerin yanına yazınız.

1

2

3

4

5

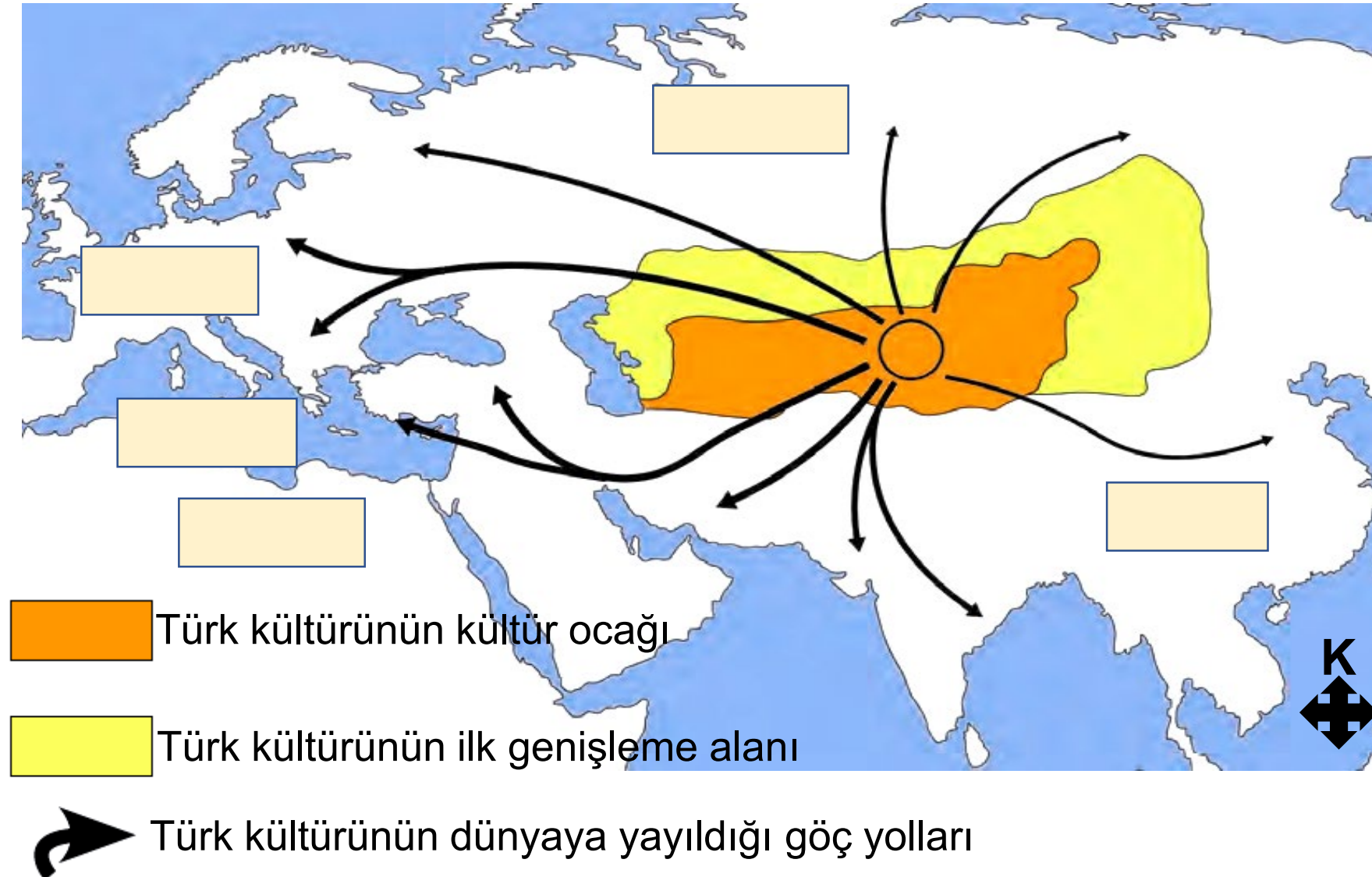
6

7

8

Soru 23 Batı (Avrupa) Kültür Bölgesi'nin kapladığı alan bakımından dünyanın en büyük kültür bölgesini olmasını açıklayınız.

Soru 24 Haritadaki alanlara Türk kültürünün genişlediği yerleri yazınız.

Soru 25 Türk kültürünün genel özelliklerini açıklayınız.

Soru 26 Karışık olarak verilen kelimeleri aşağıdaki ifadeler ile eşleştiriniz.

Neolitik Çağ Hititler İyonlar Paleolitik Çağ Frigler Lidyalılar Urartular

Yarımburgaz (İstanbul), Tekkeköy (Samsun), Karain, Beldibi ve Belbaşı (Antalya) mağaraları Anadolu topraklarında bu dönemde kullanılmış yerleşme alanlarına örnek verilebilir.

Bu döneme ait Anadolu'da bilinen ilk yerleşme alanlarına Çatalhöyük (Konya), Hacılar (Burdur), Çayönü (Diyarbakır) ve Göbeklitepe (Şanlıurfa) örnek verilebilir.

Anadolu'da kurulan ilk medeniyet Kızılırmak Nehri çevresinde yaşamış, bölgenin coğrafi şartlarına bağlı olarak tarım, hayvancılık ve ticaretle uğraşmışlardır.

Ankara yakınlarındaki Gordion'u başkent yaparak tarih sahnesine çıkmış, tarım ve hayvancılıkta ciddi gelişmeler kaydetmişlerdir.

Batı Anadolu'da Büyük Menderes Nehri çevresinde kurularak verimli topraklar ve elverişli iklim şartları sayesinde döneminin en önemli uygarlığı hâline gelmiştir.

Gediz ve Küçük Menderes nehirleri çevresinde kurumuş, ticaretle uğraşmanın yanı sıra parayı bularak ticarete takas yöntemini kaldırmışlardır.

Doğu Anadolu'da kurulmuş, bölgenin coğrafi şartlarına bağlı olarak hayvancılık ve madencilik ile yaşamlarını devam ettirmişlerdir.

Soru 27 Dünyanın önemli üretim bölgelerine örnekler vererek, ham madde – üretim – pazar ilişkisini açıklayınız.

DÜNYANIN ÖNEMLİ ÜRETİM BÖLGELERİ

Sanayi
Üretim
Bölgeleri

Enerji Üretim
Bölgeleri

Hizmet
Üretim
Bölgeleri

Ham madde

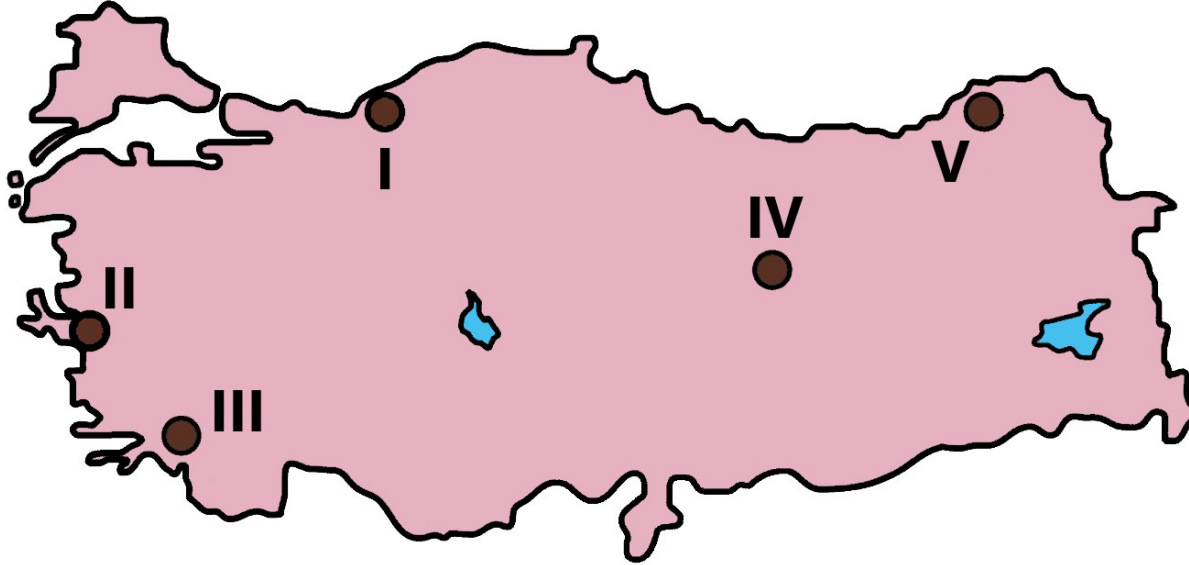
Üretim

Pazar

Soru 28

2018-AYT/Sosyal Bilimler-2

Aşağıdaki haritada bazı yerler numaralandırılarak koyu renkle gösterilmiştir.

Bu yerlerdeki maden ve enerji kaynaklarıyla ilgili olarak aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) I numaralı yer, Türkiye’de taş kömürü üretiminde büyük bir paya sahiptir.
- B) II numaralı yerde Türkiye’nin en büyük doğal gaz çıkarımı yapan tesisi bulunmaktadır.
- C) III numaralı yer, Türkiye’nin önemli krom rezervine sahip sahalarından biridir.
- D) IV numaralı yer, Türkiye’nin önemli demir cevheri sahalarından biridir.
- E) V numaralı yerde Türkiye’nin önemli bakır işletmelerinden biri kurulmuştur.

Soru 29

2019-AYT/Türk Dili ve Edebiyatı-Sosyal Bilimler-1

- I. Tarımda makineleşme artmıştır.
- II. Çayır ve mera arazilerinin payı artmıştır.
- III. Tarımsal üretimde katma değer yükselmiştir.

Türkiye’de, 1950’den günümüze kadar olan süreçte yukarıdakilerden hangileri tarım sektöründeki gelişmeler arasında gösterilemez?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

Soru 30

2019-AYT/Sosyal Bilimler-2

Ülkelerin sahip olduğu nadir doğal ve kültürel varlıklar, UNESCO tarafından Dünya Kültür Mirası Listesi'ne alınmaktadır. Bu listeye girecek değerkler belirlenirken, doğal özelliklerin yanında, kültürel varlıklar da dikkate alınmaktadır. Türkiye'de, bu listede bulunan çok sayıda eser ve alan bulunmaktadır.

Bu listede bulunan aşığıdaki alanlardan hangisinde Türk kültürüne ilişkin unsurlar daha baskındır?

- A) Pamukkale-Hierapolis (Denizli)
- B) Safranbolu Şehri (Karabük)
- C) Troya Antik Kenti (Çanakkale)
- D) Nemrut Dağı (Adıyaman)
- E) Efes (İzmir)

Soru 31

2021-AYT/Sosyal Bilimler-2

Bir coğrafya öğretmeni, dersinde sanayi faaliyetlerinin dağılışını etkileyen faktörleri anlatırken: "Türkiye'de genellikle tarım ürünlerini işleyen sanayi tesisleri, ürünlerin yetiştirildiği alanlara yakın yerlerde kurulmaktadır." demiştir.

Öğretmen, bu ifadesinde sanayi tesislerinin aşağıdaki kuruluş koşullarından hangisini vurgulamıştır?

- A) Enerji kaynakları
- B) Pazar
- C) Ham madde
- D) İş gücü
- E) Sermaye

Soru 32

2021-AYT/Sosyal Bilimler-2

Eski göl tabanlarındaki tortul depolar içerisinde gerçekleşen birtakım süreçlerin ürünü olarak ortaya çıkan ve enerji üretiminden kimya sanayisine kadar çok geniş bir alanda kullanılmakta olan bir madendir. Metalik olmayan söz konusu madene ait bilinen Dünya rezervlerinin % 70'inden fazlası Türkiye'de yer almakta ve ülke genelinde farklı sahalardan çıkarılmaktadır.

Haritada numaralandırılan alanların hangilerinde bu maden rezervi bulunur?

A) I ve II

B) I ve III

C) II ve III

D) II ve IV

E) III ve IV

Soru 33

2021-AYT/Sosyal Bilimler-2

Kapladığı alan bakımından dünyanın önemli kültür bölgelerinden birini oluşturan Avrupa Kültür Bölgesi, geçmişte sadece Avrupa kıtası ile sınırlı iken daha sonra Amerika, Avustralya ve Yeni Zelanda'yı içine alarak genişlemiştir.

Bu kültür bölgesinin genişlemesinde aşağıdakilerden hangisi etkili olmuştur?

- A) Tarımda makineleşme
- B) Ulaşımındaki gelişmeler
- C) Turizmin çeşitlenmesi
- D) Uluslararası ticaretin artışı
- E) Dünya nüfusunun artması